

УДК 661

ПРОБЛЕМИ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ХІМІЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Н.В. РИМШЕЛІС^{1*}, М.П. ГОРБУНОВ²

¹магістрант кафедри менеджменту та оподаткування, НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА

²доцент кафедри менеджменту та оподаткування, канд. техн. наук, НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА

* email: rymshelis.nastya@mail.ru

Українська хімічна промисловість сьогодні є найпотужнішим багатогалузевим комплексом з виробництва продукції, що орієнтована як на промислове, так і на кінцеве споживання.

Хімічна галузь країни належить до найбільш ресурсномістких та енергомістких в економіці та має значну залежність від попиту таких галузей, як сільське господарство, легка промисловість, будівництво та машинобудування. Крім того, вона розвивається в умовах значного зовнішнього конкурентного тиску, зумовленого насамперед нарощуванням обсягів реалізації хімічної продукції азійськими країнами, такими як Китай та Республіка Корея.

Аналіз стану продукції хімічної галузі показав, що у виробництві хімічної продукції випуск промислових товарів зменшився на 10,4%, у тому числі у виробництві основної хімічної продукції, добрив і азотних сполук, пластмас і синтетичного каучуку в первинних формах – на 22,1%, мила та мийних засобів, засобів для чищення та полірування, парфумних та косметичних засобів – на 3,4%. Водночас одержано приріст продукції у виробництві фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик 7,7%. З початку 2015 року було вироблено 1,309 млн.т безводного аміаку, 470,5 тис.т сечовини, 153 тис.т сірчаної кислоти, 164 тис.т засобів мийних та засобів для чищення, 49 тис.т фарб та лаків на основі поліефірів, акрилових і вінілових полімерів, у неводному середовищі, 10,3 тис.т мила та подібних речовин і засобів поверхнево-активних органічних[1]. У таб.1 представлено обсяг реалізованої продукції хімічної галузі.

Таблиця 1 – Обсяг реалізованої продукції товарів хімічної промисловості 2010 року – січень – вересень 2015 року, млн. грн

2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	Січень – вересень 2015 р.
32420,4	52674,3	55966,7	48508,1	49808,2	38106,5

Основними проблемами, що впливають на виробництво хімічної продукції на сьогоднішній день є недостатній попит та фінансові обмеження (рис.1).

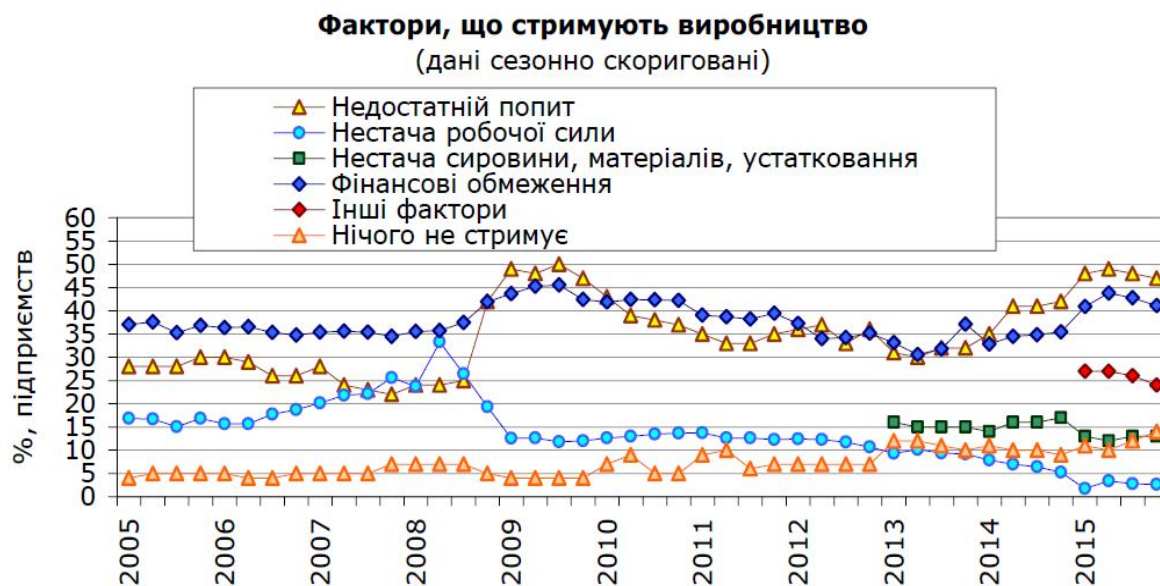

Рис. 1 – Фактори, що стримують виробництво

Таке різке скорочення обсягів виробництва хімічної галузі України пов'язане насамперед із низкою проблем розвитку самої галузі:

1. Відсутність або недостатність важливих сировинних ресурсів (нафта, природний газ, фосфати, субстанції для ліків тощо).

2. Низький технічний та технологічний рівень виробництва, недозавантаження виробничих потужностей; не конкурентоспроможність продукції більшості підгалузей комплексу.

3. Висока енерго- та матеріалоємність.

4. Неєфективна галузева структура: переважають фондо- та енергоємні виробництва, дуже низький рівень наукоємних технологій і виробництв, відсутність завершених технологічних циклів продукції кінцевого споживання.

5. Екологічні проблеми: широке впровадження хімічних процесів в різних галузях господарства зумовило велику кількість викидів в атмосферу, стоків і відходів, небезпечних для навколишнього середовища.

Отже, можна зробити наступні висновки, що в діяльності виробників хімічної промисловості продовжують проявлятися реалії фінансово-економічної кризи та наслідки зниження внутрішнього та зовнішнього попиту на хімічну продукцію. В той же час, глобалізація світових ринків та активізація хімічної промисловості країн Азії підвищують рівень конкуренції. У цьому зв'язку, на нашу думку, національним виробникам необхідно підвищити конкурентоспроможність продукції що випускається тим самим забезпечити конкурентоспроможність підприємства.

Список літератури:

1. Офіційний сайт Держстату України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>